

„BÚVÁRMULTIMÉTEREK” – 1 m-es vízbe is ejtethjük őket

Kézi mérőkészülékek erősen szennyezett ipari és „Rb-s” területekre

NÉMETH GÁBOR

Mit kíván a villanyszerelő, a technikus, a mérnök, ha digitális kézi multiméter vásárlását tervezi? „Hát az attól függ...” – mondhatjuk. De mitől is?

Válasszunk talán valamilyen szempontot, legyen, mondjuk a felhasználás helye, jellege! Az egyik jellemző hely a villamos labor, illetve az olyan, általában beltéri helyszínek, ahol komolyabb környezeti igénybevételek, fizikai behatások általában nem érik a műszert, ugyanakkor helyenként a mérési pontosság igen fontos lehet.

A másik gyakran előforduló alkalmazás a szabadtéri, illetve a szennyezett ipari környezetben történő felhasználás, ahol a durva környezeti hatások (hőingadozás, por, gőz, olaj, korom, ütődés, rázkódás, leesés stb.) valószínűsége sokkal nagyobb, ugyanakkor a pontosság területén némi engedmény elképzelhető. E felhasználási területen belül meg kell még különböztetni egy speciális alkalmazást: a robbanásveszélyes területeken történő használatot. Ott ugyanis a műszereknek különleges követelményeknek kell megfelelniük, ill. minősítéssel (IECEx, ill. ATEX) kell rendelkezniük.

Megoldások „laborra” és „terepre”

A labor jellegű felhasználásra jó példa az – egyébként mobiltelefonra emlékeztető és a nagyméretű grafikus kijelzőt kiválóan védő, „kagyló” formájú – MX3281-3283-3285 típusok, amelyek akár Bluetooth-kapcsolattal is kiegészíthetők.

A második alkalmazási területre a közelmúltban született egy új multiméter-család. E cikk keretei között a „csúcsmodellek” az MX57Ex, az MX58HD (HD = Heavy Duty, azaz kemény igénybevétel) és az MX59HD típusok legfontosabb tulajdonságairól tudunk szót ejteni.

Környezetálló kivitel

Az említett nehéz körülmények között, szennyezett és mechanikai behatásoktól sem mentes környezetben dolgozó szakemberek számára jó hír, hogy a műszerek (az előző MX53-54-55-56C sorozathoz ha-

sonlóan) IP67-es védettségűek. Azaz évekig lehet dolgozni a műszerrel koszos, poros, olajos stb. környezetben, s a műszer burkolatát kinyitva gyári állapotokat, csillagó tisztaságot találunk. (Magam is tapasztaltam már ezt néhányszor.) Persze nem a kulcsíny miatt fontos ez, hanem mert így a műszer működését nem befolyásolhatja az elektronikára, különösen a forgókapcsoló érintkezőire lerakódó szennyeződés.

1. ábra. Nagy pontosságú ipari digitális multiméter előlapja – IP67-es védettség

Azért ne rugdossuk...

A 90-es években kidolgozott – azóta sokszorosan bevált – megoldásokat megtartó, önkiló anyagokból készült robusztus tokozatnak és a rugalmas, felhelyezhető védőburkolatnak köszönhetően a műszerek elviselik az 1,2 m-ről történő leejtést; jól tűrik, ha a földön lévő műszerbe véletlenül belerúg valaki (ennek a tesztnek az elvégzését azért napi rendszerességgel nem javas-

2. ábra. MTX multiméter kinyitva

lom...), és 1 méterrel a vízfelszín alatt sem jut a belső térbe egyetlen csepp folyadék sem. A terepi alkalmazásnál nagyon értékes tulajdonság, hogy a nálunk szokásos fagyokban a műszer és az LCD is működőképes marad.

Különleges fokozatú ATEX-tanúsítás

Fontos újdonság, hogy a családból az MX57Ex – ismereteink szerint – jelenleg az egyetlen műszer, amely gázok mellett porokra is megkapta az ATEX-minősítést (csak hozzáértőknek: ATEX EEx, ib group I and EEx, group IIC T6), s mindezek mellett még – Cat III 600 V-ig – „nem Rb-s” területen is használható. A műszerrel kapcsolatos – s a robbanásveszélyes környezettel kapcsolatban elengedhetetlen – gondosság abban is megnyilvánul, hogy még a tápforrásul felhasználható 9 V-os elemek típusa is megadott. A műszer egyébként mintegy 300 órát üzemel egy alkáli tartós-elemmel. Ez már szép teljesítmény, ám ezen is tútesznek az 58HD és 59HD, amelyek akár 500 órán át is működhetnek.

Villámgyors PC-s kalibrálhatóság

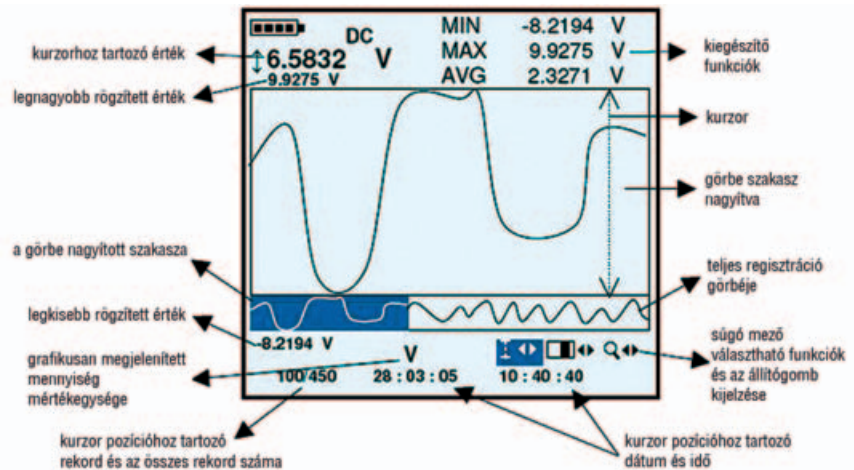
Az 58-as és 59-es modellnél lehetséges az RS-232 kapcsolat PC-vel. A beállítás és kalibrálás teljesen kívülről (szintén PC-s segítséggel) végezhető, opcionális kalibrálószoftver segítségével lehet megvalósítani, ráadásul rendkívül kis időigénnyel. Az, hogy a műszer burkolatát a kalibráláshoz nem kell megnyitni, tehát a gyári állapot fenntartása, az IP67-es védettség biztonságos fennmaradása szempontjából is fontos.

Biztonság nehéz helyzetekben

Kényelmetlen testhelyzetben, veszélynek kitétt helyeken, nagyfeszültség közelében végzett méréseknél akár szó szerint életmentő lehet az automatikus értéktartás (Auto HOLD) funkció. A mérés stabilizálódása után ugyanis hangjelzés kíséretében a mért érték rögzül egy időre a kijelzőn, vagyis koncentrárlhatunk nyugodtan a mérési pontokra, a biztonságos munkavégzésre, s ráérünk a számértéket utána leolvasni.

Pontosság és funkcionalitás

E TRMS multimétereket használva, ipari környezetben sem kell lemondanunk a kézi „csúcskészülékeknel” megszokott 50 000-es (59HD) kijelzésről, a 0,05%-os DC-alappontosságról (59HD), az AC-mérésekre (az árammérésre is!) vonatkozó nagy sávszélességről (50 kHz, ill. 100 kHz), az 50 mF-os (azaz 50 000 µF-os) kapacitásmérési tartományról, a külső (opcionális) Pt100 vagy Pt1000 hőérzékelővel végzett -200 ... +800 °C hőmérsékletmérésről (59HD), a dBm méréséről (59HD), a „min/max/avg” szolgáltatásról (59HD), a rövid idejű impulzusok „elfogásáról” (59HD), illetve a nagyobb kiugró (legalább 1 ms tartamú) csúcsokkal, azaz nagyobb crest-faktorral (csúcstényezővel) rendelkező jelek méréséről sem.

3. ábra. MTX multiméter mint grafikus regisztráló – eredményképernyő kurzorral

Crest-faktor

Ez utóbbi azért fontos kérdés, mert a kiugró jelek telítésbe vihetik a mérőerősítőt, s a mérésben úgy keletkezik nagy hiba, hogy annak nem leszünk tudatában. Hiszen a kijelzett értékből azt látjuk, hogy a TRMS-érték messze az adott méréstartomány felső értéke alatt van. Az 59HD-val ki tudjuk mutatni, hogy a mért jelben impulzuszerű kiugrások vannak, s magasabb mérés határra kapcsolva elkerülhetjük a hamis mérési eredményeket.

A nagyjából két éve megjelent „MTX Mobile” sorozatú, a megfelelő árszint

mellett fejlett kezelési, grafikus, memória- és kommunikációs (Bluetooth is) funkciókkal rendelkező multiméterek mellé tehát szorosan felzárkóztak az új, „keményebb üzemeltetési viszonyokat” is elviselő modellek és az ATEX-es MX57Ex.

Akár ipari, akár laborkörülményeknek kell tehát megfelelni, van miből választani, miközben mérési pontosság szempontjából sem kell megalkudni. Másrészt többé az „Rb-s” munkaterület – beleértve ezúttal a porrobbanás-veszélyes környezetet is – sem akadály az alkalmazásban.

SZKÓPMÉTEREK WEBSZERVERREL

Távkezelés Interneten keresztül

Időbélyeges hibajel adatok akár FTP szerveren is gyűlhetnek

OX 6152E-C (és OX 6202E-C)

- 2 x 150 MHz (és 2 x 200MHz); 1 GS/s ETS mintavételi frekvencia
- 50 k opcionális memória (1 µs felbontás 50 ms-os rögzített jelnél)
- szoftveres triggerbeállítás lehetősége (alsó, ill. felső határ, impulzusszélesség)
- kétcsatornás, 8000-es TRMS digitális tárolós multiméter beépítve
- valós idejű FFT analízátor beépítve
- opcionális felharmonikus analízis 50/60/400Hz beállítható alappfrekvenciával
- 100 db időbélyeges hiba automatikus helyi tárolása (txt formátumban is)
- praktikus tárolótér tartozékoknak a műszerburkolaton belül

Scope in@Box? → meter.hu

C+D Automatika Kft. 1191 Budapest, Földvári u. 2. Tel.: 282-9676, 282-9896. Fax: 282-3125. E-mail: info@meter.hu